

Proti žalobě na zaplacení pojistné prémie 1400 Kč namítl žalovaný, že pojistná smlouva o pojištění proti škodám na strojích byla sjednána na účet firmy Bratří U.-ové, výroba křemenového šterku. Žalovaný jest vlastníkem pouze jedné desítiny lomu a připadá tudíž na něho jen jedna desítna pojistné prémie. Uvedená firma není protokolovanou firmou, nýbrž jen výdělkovou společností podle občanského práva, a ručí proto každý společník za závazky její podle hlav. S o u d p r v é s t o l i c e vyhověl žalobě jen co do částky 155 Kč 55 h s přísl., t. j. co do jedné desítiny zažalované částky. O d v o l a c í s o u d uznal zcela podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Právní názor dovolatelův, že jest vázán jen podle výše svého společenského podílu, není správný. Třebaže jde o podnik výdělečné společnosti podle obecných ustanovení §§ 1175 a násl. obč. zák., dopouští ustanovení § 1203 obč. zák. také ručení nedílné všech společníků za společné jejich závazky vůči třetí osobě. Nemusí při tom jíti na jejich straně ani o obchod, neboť podle § 890 obč. zák. stačí k založení takového výjimečného závazku nedílného také skutečnost, že jde o nedílné plnění vůbec. V souzené rozepři jde o takové plnění, jehož nedílnost se zakládá v ustanoveních pojistné smlouvy. Podle čl. 7 všeobecných podmínek pro pojištění proti škodám na strojích a strojových zařízeních závisí totiž pojistníkův nárok na tom, aby byla celá pojistná prémie včas zaplacena; to jest zřejmé zvlášť z ustanovení odst. 3 uvedeného článku, podle něhož jest pojistitel za předpokladů tam uvedených prost závazku plniti, není-li prémie v době pojistné příhody ještě zaplacena, tedy c e l á prémie. Z toho jest souditi na nedělitelnost nároku a závazku na obou stranách, neboť byla-li by zaplacena jen část pojistné prémie, nechrání to před ztrátou c e l é h o náhradního nároku. Zásady vyjádřené v rozhodnutí č. 13818 Sb. n. s. jest tedy užití i v souzeném případě a dovolatel marně poukazuje na to, že základem řečeného rozhodnutí byl jinaký skutkový děj. Rovněž bezdůvodně se žalovaný dovolává § 1008 obč. zák., neboť tu nejde o případ, jež by bylo posuzovati podle uvedeného zákonného ustanovení. Z těchto úvah jest zřejmé, že tu jest nedílný závazek žalovaného a že tudíž žalobní nárok na zbytek celé prémie jest odůvodněn.

Čís. 16047.

Není-li umluveno něco jiného, jsou výměnkářské dávky obilí splatné čtvrtletně předem. V tom, že výměnkář přijímal bez námitek obilí po mnoho let teprve po žních, nelze spatřovati beze všech pochybností vzdání se nároku na splatnost dávek podle zákona, změnily-li se přestěhováním výměnkáře do jiné obce značně jeho poměry.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1937, Rv I 2591/35.)

Podle odst. II c) notářského spisu ze dne 24. července 1919 si žalobce při postupu hospodářské usedlosti čp. v H. vymínil jednak plnění výměnku, jednak bezplatné doživotní právo bytu pro sebe a svou manželku na postoupené nemovitosti; kdyby oprávnění z jakéhokoliv důvodu nemohli nebo nechťeli uživati práva bytu, byl držitel řečené nemovitosti povinen platiti odškodnění roční částkou 80 Kč ve čtvrtletních splátkách předem v jejich bydlišti a opatřiti jim bezplatně ročně 4 m² palivového (polenového) dříví a 50 q hnědého uhlí a bezplatně je dodati na místo, kde toho času budou bydlet. Jako výměnek byl smluven 10 hl žita, vždy ve váze 75 kg za 1 hl, 5 hl pšenice ve váze 80 kg za 1 hl a 5 hl ječmene ve váze 70 kg za 1 hl. Kdyby výměnkář se z postoupené usedlosti vzdálil, byl přejímatel povinen bezplatně dodati naturální dávky obilí na dvě hodiny v okruhu obce H. Tvrdě, že po odstěhování žalobce do obce K. žalovaný majitel usedlosti čp. 82 v H. nesplnil mimo jiné i za první a druhé čtvrtletí 1935 výměnkářské dávky obilí čtvrtletně předem splatné, domáhá se žalobce žalobou též plnění uvedených výměnkářských dávek za dotčenou dobu. Proti žalobě namítl žalovaný předčasnost žaloby proto, že uvedené dávky jsou podle přirozených poměrů splatné teprve po sklizni a že žalobce sám od zřízení výměnku až do roku 1934 přijímal bez námitek výměnkové dávky obilí vždy až po žních (vymlácení obilí). Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu v příčině dotčených výměnkářských dávek obilí.

Nejvyšší soud obnovil v této části rozsudek soudu první stolice.

D ů v o d y:

Žalovaný nepopírá, že jest dlužen zažalované výměnkové dávky obilí za první a druhé čtvrtletí 1935, popírá však splatnost uvedených dávek proto, že dávky ty jsou podle přirozených poměrů splatné teprve po sklizni a že také žalobce byl mnoho let srozuměn s tím, že dostával vždy tyto dávky teprve po žních. Jde tudíž v hlavní věci jen o otázku, kdy jsou, není-li jiného smluvního ustanovení, výměnkářské dávky obilí splatné. Zákon neobsahuje o tom zvláštní ustanovení a výměnkářská smlouva ze dne 24. července 1919 se také nezmiňuje o splatnosti dávek obilí. Otázku splatnosti nutno tedy řešiti podle obdobných předpisů zákona (§ 7 obč. zák.). V té příčině má význam předpis § 1285 obč. zák., podle něhož jsou dávky ze smlouvy o doživotní důchod splatné čtvrtletně předem; neboť účelem výměnkářské smlouvy, stejně jako při smlouvě o doživotní důchod, jest poskytování životní potřeby oprávněné osobě. Použije-li se řečeného ustanovení obdobně na souzený případ, jest žaloba o dodání obilí odůvodněna. Není překážkou, že žalobce dostával po mnoho let obilí teprve po žních; neboť tehdy bydlil ještě v domě žalovaného, kdežto nyní bydlí v jiné vesnici, žije tudíž za značně změněných poměrů. To tvrdil žalobce již v žalobě a žalovaný to nepopřel. Není proto správné mínění žalovaného v odvolacím sdělení, že první soud nebyl oprávněn přihlížeti k změněným poměrům. Ustanovení

§ 863 obč. zák. nelze tu užítí právě proto, že žalobce uplatňoval výměnkářský nárok na obilí podle § 1285 obč. zák.; v tom, že přebíral mnoho let obilí po žních, nemůže býti beze všech pochyb spatřováno vzdání se nároku na splatnost dávek podle zákona.

Čís. 16048.

Postup odvolacího soudu, byl-li žalobce zastoupený právním zástupcem, jemuž udělil procesní plnou moc, za sporu zbaven pro duševní chorobu svéprávnosti.

Odvolací soud není oprávněn ihned z úřadu rozsudek a předchozí řízení zrušiti pro zmatečnost podle § 477 č. 5 c. ř. s., nýbrž jest povinen, aby dříve zjistil, zda žalobce byl již v době podání žaloby a podpisu plné moci duševně chorý a nebyl s to své věci samostatně obstarávat, a zjistil-li to, pokusiti se o nápravu nedostatku zákonného zastoupení dotazem u zákonného zástupce žalobci ustanoveného, schvaluje-li podání žaloby a vystavení plné moci a další vedení sporu. Neschválil-li zákonný zástupce podání žaloby, jest žalobu odmítnouti. Schválil-li podání žaloby a udělení plné moci, bylo by odvolání věcně vyříditi. Schválil-li jen podání žaloby, nikoliv však i udělení plné moci ani dosavadní vedení sporu, bylo by rozsudek i řízení jemu předcházející zrušiti pro zmatečnost, počínaje doručením obsílky k prvnímu roku a vrátiti věc prvému soudu k dalšímu jednání a opětnému rozhodnutí.

Srv. 9672, 9914, 11312 Sb. n. s.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1937, R I 388/37.)

Žalobce podal osobně na žalovaného dne 4. února 1936 žalobu o zaplacení 3.650 Kč s přísl. Dne 21. února 1936 udělil procesní plnou moc Dr. Waltru E., jenž ho ve sporu dále zastupoval. Dne 21. března 1936 bylo zahájeno z moci úřední řízení o zbavení žalobce svéprávnosti a usnesením ze dne 8. července 1936, č. j. L 7/36-15, byl žalobce částečně zbaven svéprávnosti pro duševní chorobu »sudičství«, aniž mu za tohoto řízení byl ustanoven zatímní odpůrce (§§ 8, 9 ř. o zbav. svépráv.). Na odpor žalobcův bylo toto usnesení potvrzeno odporovým soudem usnesením ze dne 27. ledna 1937, č. j. Odp 1/36-26. Zda toto usnesení na bylo moci práva (§ 49, odst. 2, ř. o zbav. svépráv.), nelze ze spisu prozatím seznati, jelikož k němu nejsou připojeny návratky od doručení posléz uvedeného usnesení. Soud své stolice zamítl žalobu věcně. Odvolací soud odvolání žalobcovu vyhověl, správně z podnětu podaného odvolání z moci úřadu rozsudek prvního soudu a řízení mu předcházející zrušil a věc vrátil prvnímu soudu k novému jednání pro zmatek podle § 477 č. 5 c. ř. s., vyhradiv svému usnesení právní moc. D ů v o d y: Ze spisů okresního soudu v T., L 7/36, předložených zdejšímu soudu pod Odp 1/36, je odvolacímu soudu známo, že okresní soud v T. zahájil k návrhu ze dne 14. března 1936 proti žalobci řízení o zbavení svéprávnosti a že usnesením ze dne 8. července